

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNICH W RADOMSKIM OŚRODKU DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

Spis treści:

1. Wprowadzenie i podstawy prawne	1
2. Rozdział 1. Postanowienia ogólne	2
3. Rozdział 2. Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci	4
4. Rozdział 3. Zasady bezpiecznych relacji w ośrodku	6
5. Rozdział 4. Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników.	6
6. Rozdział 5. Procedury interwencji oraz osoby odpowiedzialne – zasady ogólne	10
7. Rozdział 6. Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku dziecka	10
8. Rozdział 7. Zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami.	11
9. Rozdział 8. Monitoring stosowania POLITYKI.....	11
10. Rozdział 9. Przepisy końcowe.....	12
11. Załącznik nr 1	13
12. Załącznik nr 2	14
13. Załącznik nr 3	17
14. Załącznik nr 4	21
15. Załącznik nr 5	22
16. Załącznik nr 6	23

POLITYKA OCHRONY MAŁOLETNICH W RADOMSKIM OŚRODKU DOSKONALENIA NAUCZYCIELI

Wprowadzenie

Radomski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli jest placówką organizującą i prowadzącą doskonalenie zawodowe nauczycieli i kadry kierowniczej szkół i placówek oświatowych. Z zasady przebywają w jego budynku osoby dorosłe, zatrudnieni w niej pracownicy, a także przybywający z zewnątrz interesanci (głównie nauczyciele i dyrektorzy szkół i placówek oświatowych).

Szkolenia, które organizuje Radomski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli odbywają się zarówno w budynku ośrodka, jak też w innych placówkach.

W ramach wykonywanych obowiązków służbowych przez pracowników RODO do kontaktów z osobami małoletnimi dochodzi głównie w obecności nauczyciela sprawującego nad nim opiekę (konkursy, lekcje otwarte, obserwacje zajęć).

Nowelizacja Kodeksu rodzinnego i opiekuńczego określiła warunki skutecznej ochrony małoletnich przed różnymi formami przemocy. Wprowadzone zmiany wskazują na potrzeby opracowania jasnych i spójnych standardów postępowania w sytuacjach podejrzenia krzywdzenia małoletnich.

„Standardy ochrony małoletnich” są jednym z elementów systemowego rozwiązania ochrony małoletnich przed krzywdzeniem i stanowią formę zabezpieczenia ich praw. Należy je traktować jako jedno z narzędzi wzmacniających i ułatwiających skuteczną ochronę małoletnich przed krzywdzeniem.

W konstruowaniu „Standardów ochrony małoletnich” w Radomskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli przyjęto następujące założenia:

1. w Radomskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli nie są zatrudniane osoby mogące zagrazać bezpieczeństwu małoletnich,
2. wszyscy pracownicy potrafią zdiagnozować symptomy krzywdzenia małoletniego oraz podejmować interwencje w przypadku podejrzenia, że małoletni jest osobą krzywdzoną,
3. podejmowane postępowanie nie może naruszać praw małoletniego,

Uwzględniając powyższe założenia, niniejszy dokument określa zatem standardy ochrony małoletnich, stanowiące zbiór zasad i procedur postępowania w sytuacjach zagrożenia ich bezpieczeństwa. Jego najważniejszym celem jest ochrona małoletnich przed różnymi formami krzywdzenia oraz budowanie bezpiecznego i przyjaznego środowiska.

Podstawy prawne

1. Konstytucja RP z dnia 2 kwietnia 1997r.
2. Ustawa z dnia 13 maja 2016r. do 15 lutego 2024r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym, od 15 lutego 2024r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich.
3. Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks karny oraz Ustawa z dnia 6 czerwca 1997r. – Kodeks postępowania karnego – akty prawne regulujące m.in. interwencję w przypadku popełnienia przestępstwa na szkodę dziecka.
4. Ustawa z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu przemocy domowej.
5. Rozporządzenie Rady Ministrów z dnia 6 września 2023r. w sprawie procedury „Niebieskie Karty” oraz wzorów formularzy „Niebieska Karta”.
6. Ustawa z dnia 28 lipca 2023r. o zmianie ustawy - Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw.
7. Ustawa z dnia 26 stycznia 1982r. - Karta Nauczyciela.
8. Ustawa z dnia 14 grudnia 2016r. - Prawo oświatowe.
9. Obwieszczenie Ministra Edukacji Narodowej z dnia 9 lipca 2020r. w sprawie ogłoszenia jednolitego tekstu rozporządzenia Ministra Edukacji Narodowej w sprawie warunków organizowania kształcenia, wychowania i opieki dla dzieci i młodzieży niepełnosprawnych, niedostosowanych społecznie i zagrożonych niedostosowaniem społecznym.
10. Ustawa z dnia 9 czerwca 2022r. o wspieraniu i resocjalizacji nieletnich.
11. Ustawa z dnia 4 lutego 1994r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych(Dz.U. z 2022 r. poz. 2509).
12. Ustawa z dnia 10 maja 2018r. o ochronie danych osobowych.
13. Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016r. w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

Rozdział 1 Postanowienia ogólne

§ 1

1. Celem POLITYKI OCHRONY MAŁOLETNIICH w Radomskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli jest:
  - 1) uwrażliwienie wszystkich pracowników, współpracowników na wagę podejmowania działań zmierzających do ochrony małoletnich przed krzywdzeniem,
  - 2) wskazanie zakresów odpowiedzialności poszczególnych osób za bezpieczeństwo małoletnich,

- 3) podejmowanie adekwatnej interwencji w przypadku podejrzenia krzywdzenia małoletnich i/lub bezpośredniego zagrożenia ich zdrowia i życia,
  - 4) określenie działań edukacyjnych, profilaktycznych i interwencyjnych mających na celu zapewnienie małoletnim bezpieczeństwa.
2. Znajomość i praktyczne stosowanie **POLITYKI OCHRONY MAŁOLETNIICH** jest moralnym i zawodowym obowiązkiem wszystkich pracowników i współpracowników ośrodka.
  3. Ośrodek wprowadza **STANDARDY OCHRONY MAŁOLETNIICH** określone w niniejszej **POLITYCE**.

§ 2

1. Naczelną zasadą wszystkich działań podejmowanych przez pracowników ośrodka jest działanie dla dobra małoletniego i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownik ośrodka traktuje małoletniego z szacunkiem oraz uwzględnia jego potrzeby. Wszystkie osoby zatrudnione w ośrodku, realizując te cele, działają w ramach obowiązującego prawa, przepisów wewnętrznych placówki oraz swoich kompetencji.

§ 3

Ilekcroć w **POLITYCE OCHRONY MAŁOLETNIICH** jest mowa o:

- 1) **POLITYCE** – należy przez to rozumieć Politykę Ochrony Małoletnich w Radomskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli
- 2) **Ośrodku** – należy przez to rozumieć Radomski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli
- 3) **Pracodawcy** – należy przez to rozumieć ośrodek,
- 4) **Dziecku, uczniu, małoletnim** – należy przez to rozumieć osobę, która nie ukończyła 18 lat, nie zawarła związku małżeńskiego i uczęszcza do szkoły,
- 5) **Pracownikach** – należy przez to rozumieć osoby zatrudnione w ośrodku, w tym nauczycieli – konsultantów, nauczycieli – doradców i inne osoby, z którymi zostały zawarte umowy cywilnoprawne,
- 6) **Dyrektorze** – należy przez to rozumieć Dyrektora Radomskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli,
- 7) **Koordynatorze** – należy przez to rozumieć osobę odpowiedzialną za przygotowanie osób zatrudnionych w szkole do stosowania polityki oraz odpowiedzialną za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu i udzielanie mu wsparcia,
- 8) **Krzywdzeniu** – należy przez to rozumieć każde zamierzone lub niezamierzone działanie lub zaniechanie działania jednostki, instytucji lub społeczeństwa jako całości i każdy rezultat takiego działania lub bezczynności, które naruszają równe prawa i swobody dzieci i/lub zakłócają ich optymalny rozwój.

Wyróżnia się następujące formy krzywdzenia:

- **Przemoc fizyczna** wobec dziecka to przemoc, w wyniku której dziecko doznaje faktycznej fizycznej krzywdy lub jest nią potencjalnie zagrożone. Krzywda ta następuje w wyniku działania, bądź zaniechania działania ze strony rodzica lub innej osoby odpowiedzialnej za dziecko lub ze

strony osoby, której dziecko ufa, bądź która ma nad nim władzę. Przemoc fizyczna wobec dziecka może być czynnością powtarzalną lub jednorazową.

- **Przemoc psychiczna** wobec dziecka to przewlekła, niefizyczna, szkodliwa interakcja pomiędzy dzieckiem a opiekunem, obejmująca zarówno działania, jak i zaniechania. Zaliczamy do niej m.in.: niedostępność emocjonalną, zaniechanie emocjonalne, relację z dzieckiem opartą na wrogości, obwinianiu, oczernianiu, odrzucaniu, nieodpowiednie rozwojowo lub niekonsekwentne interakcje z dzieckiem, niedostrzeganie lub nieuznawanie indywidualności dziecka i granic psychicznych pomiędzy rodzicem a dzieckiem.
- **Wykorzystywanie seksualne** dziecka to włączanie dziecka w aktywność seksualną, której nie jest ono w stanie w pełni zrozumieć i udzielić na nią świadomej zgody i/lub na którą nie jest dojrzałe rozwojowo i nie może zgodzić się w ważny prawnie sposób i/lub która jest niezgodna z normami prawnymi lub obyczajowymi danego społeczeństwa. Z wykorzystaniem seksualnym mamy do czynienia, gdy taka aktywność wystąpi między dzieckiem a dorosłym lub dzieckiem a innym dzieckiem, jeśli te osoby ze względu na wiek. bądź stopień rozwoju pozostają w relacji opieki, zależności, władzy.
- **Zaniechanie dziecka** to chroniczne lub incydentalne niezaspokajanie jego podstawowych potrzeb fizycznych i psychicznych i/lub nierespektowanie jego podstawowych praw, powodujące zaburzenia jego zdrowia i/lub trudności w rozwoju. Do zaniechania dochodzi w relacji dziecka z osobą, która jest zobowiązana do opieki, wychowania, troski i ochrony dziecka.

Rozdział 2 Rozpoznawanie i reagowanie na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci

§ 4

1. Pracownicy ośrodka posiadają wiedzę i w ramach wykonywanych obowiązków zwracają uwagę na czynniki ryzyka i symptomy krzywdzenia dzieci.
2. CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA określa załącznik nr 1 do niniejszej POLITYKI.
3. SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA określa załącznik nr 2 do niniejszej POLITYKI.

§ 5

1. Znajomość czynników ryzyka i umiejętne ich rozpoznawanie umożliwiają:
  - 1) identyfikowanie dzieci, które są bardziej narażone na krzywdzenie,
  - 2) planowanie działań profilaktycznych wobec rodziny na bardzo wczesnym etapie życia dziecka, w tym również działań profilaktycznych adresowanych do dzieci,
  - 3) przerwanie stosowania przemocy wobec dzieci.

2. Wystąpienie jednego lub nielicznych czynników ryzyka nie jest jednoznacznym sygnałem, że w rodzinie dochodzi do krzywdzenia dziecka. Jeżeli jednak liczba czynników zwiększa się lub jeden z nich nasila się, należy podjąć wnikliwą obserwację dziecka i rodziny.
3. Nauczyciele i pracownicy ośrodka zwracają szczególną uwagę na występowanie w zachowaniu małoletniego sygnałów świadczących o krzywdzeniu, w szczególności o możliwości popełnienia przestępstwa przeciwko wolności seksualnej i obyczajności na szkodę małoletniego, wskazane w ustawie z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks karny (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1138 ze zm.) w następujących regulacjach:
  - Art. 197. Zgwałcenie i wymuszenie czynności seksualnej;
  - Art. 198. Seksualne wykorzystanie niepoczytalności lub bezradności;
  - Art. 199. Seksualne wykorzystanie stosunku zależności lub krytycznego położenia;
  - Art. 200. Seksualne wykorzystanie małoletniego;
  - Art. 200a. Elektroniczna korupcja seksualna małoletniego;
  - Art. 200b. Propagowanie pedofilii;
  - Art. 202. Publiczne prezentowanie treści pornograficznych;
  - Art. 203. Zmuszenie do uprawiania prostytucji;
  - Art. 204. § 3. Stręczycielstwo, sutenerstwo i kuplerstwo.
4. Zgodnie z art. 304 § 2 ustawy z dnia 6 czerwca 1997 r. Kodeks postępowania karnego (t. j. Dz. U. z 2022 r., poz. 1375 ze zm.) instytucje państwowe i samorządowe, które w związku ze swą działalnością dowiedziały się o popełnieniu przestępstwa ściganego z urzędu, są obowiązane niezwłocznie zawiadomić o tym prokuratora lub Policję oraz przedsięwziąć niezbędne czynności do czasu przybycia organu powołanego do ścigania przestępstw lub do czasu wydania przez ten organ stosownego zarządzenia, aby nie dopuścić do zatarcia śladów i dowodów przestępstwa.
5. Uwagę nauczyciela lub pracownika ośrodka powinny zwrócić przykładowo następujące zachowania:
  - małoletni ma widoczne obrażenia ciała (siniaki, poparzenia, ugryzienia, złamania kości itp.), których pochodzenie trudno jest wyjaśnić,
  - podawane przez małoletniego wyjaśnienia dotyczące obrażeń wydają się niewiarygodne, niemożliwe, niespójne itp. małoletni często je zmienia,
  - pojawia się niechęć przed udziałem w lekcjach uwzględniających ćwiczenia fizyczne;
  - małoletni nadmiernie zakrywa ciało, niestosownie do sytuacji i pogody,
  - małoletni wzdryga się, kiedy podchodzi do niego osoba dorosła,
  - małoletni boi się rodzica lub opiekuna,
  - małoletni boi się powrotu do domu,
  - małoletni jest bierny, wycofany, uległy, przestraszony,
  - małoletni cierpi na powtarzające się dolegliwości somatyczne: bóle brzucha, głowy, mdłości itp.,

- małeletni moczy się bez powodu lub w konkretnych sytuacjach, czy też na widok określonych osób,
  - nastąpiła nagła i wyraźna zmiana zachowania małeletniego.
6. Nauczyciele - pracownicy ośrodka na bieżąco monitorują sytuację i dobrostan dziecka.
  7. W przypadku, gdy dochodzi do zidentyfikowania czynnika ryzyka przez nauczyciela - pracownika ośrodka, należy poinformować o tym dyrektora, na terenie której doszło do zdarzenia oraz dyrektora ośrodka i koordynatora. Na tę okoliczność sporządza się notatkę służbową.

§ 6

1. W przypadku podjęcia przez pracownika ośrodka podejrzewania, że dziecko jest krzywdzone, należy zareagować zgodnie z odpowiednią procedurą interwencji wskazaną w niniejszej POLITYCE.

Rozdział 3 Zasady bezpiecznych relacji w ośrodku

§ 7

1. Naczelną zasadą wszystkich czynności podejmowanych przez pracowników ośrodka jest działanie dla dobra dziecka i w jego najlepszym interesie.
2. Pracownik ośrodka jest obowiązany do utrzymywania profesjonalnej relacji z małeletnim.
3. Reakcja, komunikat lub działanie pracownika ośrodka wobec małeletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małeletnich.
4. Pracownicy ośrodka traktują dziecko z szacunkiem, respektując prawo do zachowania prywatności i uwzględniają jego potrzeby.

§ 8

1. Zasady bezpiecznych relacji pracownika ośrodka z dzieckiem określa załącznik nr 3 do niniejszej POLITYKI.

§ 9

1. Pracownicy ośrodka zapoznali się, znają i stosują zasady bezpiecznych relacji pracownik – dziecko.

Rozdział 4 Zasady bezpiecznej rekrutacji pracowników

§ 10

Rekrutacja pracowników ośrodka odbywa się zgodnie z obowiązującymi przepisami, w szczególności Kartą Nauczyciela, rozporządzeniem w sprawie placówek

doskonalenia nauczycieli, ustawą o pracownikach samorządowych, Kodeksem Pracy, regulaminem przeprowadzenia naboru na wolne stanowiska urzędnicze, w tym wolne kierownicze stanowiska urzędnicze w Radomskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli.

§ 11

1. Przed zatrudnieniem nauczyciela – konsultanta, nauczyciela – doradcy metodycznego pracodawca żąda:
  - 1) oświadczenia o posiadaniu przez niego pełnej zdolności do czynności prawnych i korzystaniu z praw publicznych;
  - 2) oświadczenia, że nie toczy się przeciwko niemu postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
2. informacji z Krajowego Rejestru Karnego w celu potwierdzenia niekaralności za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe.
3. Dodatkowo, pracodawca sam musi pozyskać informację o niekaralności dyscyplinarnej nauczyciela – doradcy metodycznego, nauczyciela- konsultanta. W tym celu przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, jest obowiązany zasięgnąć informacji z Centralnego Rejestru Orzeczeń Dyscyplinarnych w trybie określonym w art. 85y ust. 1a Karty Nauczyciela.

§ 12

W przypadku zatrudnienia pracownika – osoby niebędącej nauczycielem do prowadzenia zajęć zgodnie z art. 15 Prawa oświatowego, pracodawca jest obowiązany pozyskać od niej:

- 1) oświadczenie, że nie toczy się przeciwko niej postępowanie karne w sprawie o umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub postępowanie dyscyplinarne;
- 2) informację z Krajowego Rejestru Karnego w celu potwierdzenia niekaralności za umyślne przestępstwo lub umyślne przestępstwo skarbowe. W przypadku tej osoby nie ma zastosowania przepis zwalniający z konieczności przedłożenia zaświadczenia w przypadku ponownego zatrudnienia w tej samej placówce. Pracodawca wymaga aktualnego zaświadczenia każdorazowo przed nawiązaniem stosunku pracy.

§ 13

1. Przed zatrudnieniem pracownika – osoby niebędącej nauczycielem, bez względu, czy jest to stanowisko pomocnicze, obsługi, czy urzędnicze, pracodawca wymaga oświadczenia o posiadaniu pełni zdolności do czynności prawnych oraz korzystaniu z pełni praw publicznych.
2. Dodatkowo, w przypadku pracowników mających zajmować stanowisko urzędnicze, w tym kierownicze stanowisko urzędnicze, pracodawca pozyskuje:
  - 1) oświadczenie o niekaralności za umyślne przestępstwo ścigane z oskarżenia publicznego lub umyślne przestępstwo skarbowe,
  - 2) oświadczenie o prowadzeniu działalności gospodarczej, jeżeli taką działalność prowadzi. Oświadczenie pracownika powinno zawierać zwrot „świadomy odpowiedzialności karnej na podstawie art. 233 § 1 Kodeksu karnego za podanie nieprawdy lub zatajenie prawdy”. Już zatrudniony pracownik na stanowisku urzędniczym, w tym kierowniczym stanowisku urzędniczym, jest obowiązany złożyć takie oświadczenie w terminie 30 dni od dnia podjęcia działalności gospodarczej lub zmiany jej charakteru. Niedochowanie tego terminu skutkuje ukaraniem karą porządkową upomnienia lub nagany (art. 31 ustawy o pracownikach samorządowych).
3. Pracodawca samodzielnie występuje o informację o niekaralności kandydata do pracy do Krajowego Rejestru Karnego w zakresie niezbędnym dla zatrudnienia pracownika, co do którego z przepisów ustawy wynika wymóg niekaralności, korzystania z pełni praw publicznych, a także ustalenia uprawnienia do zajmowania określonego stanowiska, wykonywania określonego zawodu lub prowadzenia określonej działalności gospodarczej (art. 6 ust. 1 pkt 10 ustawy z 24 maja 2000 r. o Krajowym Rejestrze Karnym).

§ 14

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, pracownikiem – osobą niebędącą nauczycielem do prowadzenia zajęć zgodnie z art. 15 Prawa oświatowego ośrodek jest obowiązany sprawdzić taką osobę w Rejestrze Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym.
2. Informacja zwrotna otrzymana z systemu teleinformatycznego Rejestru Sprawców Przestępstw na Tle Seksualnym z dostępem ograniczonym powinna zostać wydrukowana i złożona do części A akt osobowych pracownika. To samo dotyczy Rejestru osób, w stosunku do których Państwowa Komisja do spraw wyjaśniania przypadków czynności skierowanych przeciwko wolności seksualnej i obyczajności wobec małoletniego poniżej lat 15, wydała postanowienie o wpisie w Rejestrze. Przy czym w przypadku tego Rejestru wystarczy wydrukować stronę internetową, na której widnieje komunikat, że dana osoba nie figuruje w Rejestrze.

§ 15

1. Przed nawiązaniem stosunku pracy z nauczycielem, pracownikiem – osobą niebędącą nauczycielem do prowadzenia zajęć zgodnie z art. 15 Prawa

oświatowego lub przed dopuszczeniem do wykonywania czynności z małoletnimi inną osobę ośrodek:

- 1) odbiera od osoby informację z Krajowego Rejestru Karnego o niekaralności w zakresie przestępstw określonych w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, handlu ludźmi, znęcania się), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (handlu ludźmi, znęcania się) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005r. o przeciwdziałaniu narkomanii,
  - 2) pozyskuje oświadczenie o państwie/ach zamieszkiwania w ciągu ostatnich 20 lat, innych niż Rzeczypospolita Polska, złożone pod rygorem odpowiedzialności karnej, za złożenie fałszywego oświadczenia.
  - 3) *(tylko gdy mieszkała w innych Państwach w ciągu 20 lat niż Rzeczypospolita Polska)* pozyskuje informację z rejestrów karnych tych państw uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub wolontariackiej związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
2. Osoba posiadająca obywatelstwo innego państwa niż Rzeczypospolita Polska, jest zobowiązana dodatkowo przedłożyć w ośrodku informację z rejestru karnego państwa obywatelstwa uzyskiwaną do celów działalności zawodowej lub związanej z kontaktami z dziećmi, bądź informację z rejestru karnego, jeżeli prawo tego państwa nie przewiduje wydawania informacji dla w/w celów.
  3. Jeżeli prawo państwa, z którego ma być przedłożona informacja o niekaralności nie przewiduje wydawania takiej informacji lub nie prowadzi rejestru karnego, wówczas osoba ta, pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia, składa pisemną informację, że nie była prawomocnie skazana w tym państwie za czyny zabronione odpowiadające przestępstwom określonym w rozdziale XIX i XXV Kodeksu karnego (przestępstwa przeciwko życiu i zdrowiu, przeciwko wolności seksualnej i obyczajności, handlu ludźmi, znęcania się), w art. 189a i art. 207 Kodeksu karnego (handlu ludźmi, znęcania się) oraz w ustawie z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu narkomanii oraz nie wydano wobec niej innego orzeczenia, w którym stwierdzono, iż dopuściła się takich czynów zabronionych, oraz że nie ma obowiązku wynikającego z orzeczenia sądu, innego uprawnionego organu lub ustawy, stosowania się do zakazu zajmowania wszelkich lub określonych stanowisk, wykonywania wszelkich lub określonych zawodów albo działalności, związanych z wychowaniem, edukacją, wypoczynkiem, leczeniem, świadczeniem porad psychologicznych, rozwojem duchowym, uprawianiem sportu lub realizacją innych zainteresowań przez małoletnich lub z opieką nad nimi.
  4. W treści oświadczeń składanych pod rygorem odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia zawarta musi być klauzula następującej treści: "Jestem świadomy odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia". Klauzula ta zastępuje pouczenie organu o odpowiedzialności karnej za złożenie fałszywego oświadczenia.

5. Osobą odpowiedzialną za przygotowanie personelu ośrodka do stosowania standardów ochrony małoletnich jest dyrektor ośrodka. Dyrektor może upoważnić wyznaczoną przez siebie osobę do przygotowania personelu ośrodka do stosowania standardów ochrony małoletnich. (załącznik nr 4).
6. Szkolenia, o których mowa w ust. 6, są organizowane raz w roku, w terminie wskazanym przez dyrektora.
7. Osoba, o której mowa w ust. 6, zapoznaje pracowników ze standardami ochrony małoletnich oraz odbiera od każdego zatrudnionego pracownika oświadczenie o zapoznaniu się ze standardami ochrony małoletnich obowiązującymi w szkole.
8. Osoby nowo zatrudnione w ośrodku są zapoznawane ze standardami w pierwszym tygodniu pracy i w tym czasie jest od nich odbierane oświadczenie, o którym mowa w ust. 8.
9. Osoba, o której mowa w ust. 6 jest odpowiedzialna za przyjmowanie zgłoszeń o zdarzeniach zagrażających małoletniemu.

Rozdział 5

Procedury interwencji oraz osoby odpowiedzialne – zasady ogólne

§ 16

W przypadku podjęcia przez pracownika ośrodka podejrzenia, że małoletni jest krzywdzony, pracownik ośrodka ma obowiązek natychmiastowego zgłoszenia tego faktu do dyrektora określonej szkoły/placówki oświatowej i dyrektora Ośrodka. Zgłoszenie powinno zawierać jak najwięcej szczegółów, w tym informacje o małoletnim, osobie podejrzanej o krzywdzenie oraz wszelkie dowody lub relacje świadków.

§ 17

1. Wszystkie osoby zatrudnione w ośrodku, które w związku z wykonywaniem obowiązków służbowych podjęły informację o krzywdzeniu dziecka lub informacje z tym związane, są zobowiązane do zachowania tych informacji w tajemnicy, wyłączając informacje przekazywane uprawnionym instytucjom w ramach działań interwencyjnych.

Rozdział 6

Zasady ochrony danych osobowych i wizerunku dziecka

§ 18

1. Każdy małoletni ma prawo do ochrony jego danych osobowych na zasadach określonych w Ustawie z dnia 10 maja 2018 r. o ochronie danych osobowych oraz

Rozporządzenia Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) 2016/679 z dnia 27 kwietnia 2016 roku w sprawie ochrony osób fizycznych w związku z przetwarzaniem danych osobowych i w sprawie swobodnego przepływu takich danych oraz uchylenia dyrektywy 95/46/WE (ogólne rozporządzenie o ochronie danych).

2. Ośrodek uznając prawo małoletniego do prywatności i ochrony dóbr osobistych, zapewnia ochronę wizerunku dziecka. W przypadku udostępniania wizerunku małoletniego na potrzeby edukacyjne, szkoleniowe i promocji ośrodka każdorazowo wymagana jest zgoda rodziców/prawnych opiekunów dziecka/ucznia.

Rozdział 7

Zasady dostępu małoletnich do Internetu oraz ochrony przed szkodliwymi treściami

§ 19

W przypadku, gdy doradca metodyczny zapewnia małoletnim dostęp do Internetu w ramach prowadzonych zajęć otwartych, jest zobowiązany podejmować działania zabezpieczające małoletnich przed dostępem do treści, które mogą stanowić zagrożenie dla ich prawidłowego rozwoju; za instalację i aktualizację oprogramowania zabezpieczającego odpowiada dana szkoła/placówka.

Rozdział 8

Monitoring stosowania POLITYKI

§ 20

1. Osobą odpowiedzialną za POLITYKĘ OCHRONY MAŁOLETNIICH w ośrodku jest koordynator.
2. Osoba, o której mowa w ust. 1, jest odpowiedzialna za:
  - 1) przygotowanie nauczycieli/pracowników ośrodka do stosowania standardów ustalonych w niniejszej POLITYCE przez organizowanie szkoleń wewnętrznych; nauczyciele/pracownicy ośrodka uczestniczący w szkoleniu potwierdzają uczestnictwo w szkoleniu,
  - 2) monitorowanie realizacji POLITYKI,
  - 3) reagowanie na sygnały naruszenia POLITYKI
  - 4) proponowanie zmian w POLITYCE.
3. Dyrektor współpracuje w tym zakresie z koordynatorem.
4. Osoba, o której mowa w ust. 1, przeprowadza wśród nauczycieli/pracowników ośrodka, raz na 12 miesięcy, Ankiety Monitorującą poziom realizacji POLITYKI. Wzór ankiety stanowi załącznik nr 5 do niniejszej POLITYKI.

5. W ankiecie nauczyciele / pracownicy ośrodka mogą proponować zmiany do POLITYKI oraz zgłaszać naruszenia przestrzegania zapisów POLITYKI w ośrodku.
6. Osoba, o której mowa w ust. 1, dokonuje opracowania wypełnionych przez osoby wskazane w ust. 4 ankiet.
7. Osoba, o której mowa w ust. 1, sporządza Sprawozdanie z monitoringu, które następnie przekazuje dyrektorowi (załącznik nr 6).
8. Dyrektor wprowadza do POLITYKI niezbędne zmiany i ogłasza nauczycielom/ pracownikom ośrodka nowe brzmienie POLITYKI.

Rozdział 9

Przepisy końcowe

§ 21

1. POLITYKA wchodzi w życie z dniem podpisania.
2. Ogłoszenie następuje w sposób dostępny dla nauczycieli/pracowników ośrodka, w szczególności poprzez zapoznanie na naradzie; dokumenty są też do wglądu w sekretariacie oraz na stronie internetowej ośrodka.
3. Zapisy zawarte w dokumencie POLITYKI obowiązują wszystkie osoby zatrudnione w ośrodku, a znajomość jej treści potwierdzają złożeniem stosownego oświadczenia.
4. Wszystkie osoby zatrudnione w ośrodku mają obowiązek zapoznać się z POLITYKĄ i ją stosować.

CZYNNIKI RYZYKA KRZYWDZENIA DZIECKA

Wyodrębnia się **trzy grupy czynników ryzyka**, które mogą wskazywać na zagrożenie pojawienia się przemocy:

- 1. Czynniki związane z dzieckiem**
- 2. Czynniki rodzinne**
- 3. Czynniki związane ze środowiskiem społecznym**

SYMPTOMY KRZYWDZENIA DZIECKA

Symptomy krzywdzenia dziecka – jak rozpoznać?

Przemoc domowa to jednorazowe albo powtarzające się umyślne działanie lub zaniechanie, wykorzystujące przewagę fizyczną, psychiczną lub ekonomiczną, naruszające prawa lub dobra osobiste osoby doznającej przemocy domowej, w szczególności:

- narażające tę osobę na niebezpieczeństwo utraty życia, zdrowia lub mienia,
- naruszające jej godność, nietykalność cielesną lub wolność, w tym seksualną,
- powodujące szkody na jej zdrowiu fizycznym lub psychicznym,
- wywołujące u tej osoby cierpienie lub krzywdę,
- ograniczające lub pozbawiające tę osobę dostępu do środków finansowych lub możliwości podjęcia pracy lub uzyskania samodzielności finansowej – przemoc ekonomiczna
- istotnie naruszające prywatność tej osoby lub wzbudzające u niej poczucie zagrożenia, poniżenia lub udręczenia, w tym podejmowane za pomocą środków komunikacji elektronicznej – cyberprzemoc.” - Ustawa z dnia 28 lipca 2023 r o zmianie ustawy – Kodeks rodzinny i opiekuńczy oraz niektórych innych ustaw (Dz. U. z 2023r., poz. 1606).

Tym samym przemoc domowa obejmuje:

- przemoc fizyczną
- przemoc psychiczną (często nazywaną emocjonalną)
- przemoc seksualną
- przemoc ekonomiczną
- cyberprzemoc.

Rzadko zdarza się, aby występował tylko jeden rodzaj przemocy. Najczęściej przenikają się one wzajemnie i wywołują podobne skutki.

Co powinno wzbudzić uwagę nauczyciela, wychowawcy, jak może objawiać się krzywdzenie dziecka czy przemocy domowej? Zdarza się, że pewne zachowania dziecka są normą na etapie jego rozwoju. Zmiany w zachowaniu dziecka, w zależności od jego nagłości i czasu trwania mogą być raptowne, albo dźać się stopniowo, sukcesywnie z dnia na dzień, co będzie mieć miejsce w przypadku przedłużającej się sytuacji krzywdzenia.

Dlatego baczna obserwacja ucznia i bycie wrażliwym na przeżywane przez niego emocje oraz zainteresowanie przyczynami zmiany jego zachowania będzie kluczowe w subiektywnej ocenie konieczności udzielenia pomocy uczniowi.

Symptomy krzywdzenia dzieci – podział:

- fizyczne – które można zauważyć na ciele dziecka

- emocjonalne
- poznawcze
- behawioralne
- fizjologiczne.

Symptomy fizyczne:

- siniaki na ciele dziecka (przede wszystkim na plecach, ramionach i udach) – świeże i w późnej fazie gojenia, duże otarcia naskórka,
- specyficzne ślady na skórze przypominające blizny po ospie, a będące pozostałościami po parzeniu dziecka papierosem,
- oderwane małżowiny uszne, tzw. uszy zapaśnika (zniekształcone małżowiny od uderzania dziecka w uszy), pozbawione włosów miejsca na głowie, złamana przegroda nosowa, złamania palców dłoni, wszelkie wielokrotne złamania kości, wylewy krwawe do gałek ocznych,
- odparzenia na skórze wynikające z zaniedbań higienicznych, niezaopatrzone rany, ślady ugryzień przez człowieka, ślady duszenia, krępowania,
- oparzenia rękawiczkowo-skarpetkowe oraz zlokalizowane na pośladkach i w dolnej części pleców,
- zaburzenia psychosomatyczne, bóle wędrujące,
- przemęczenie,
- problemy z trawieniem,
- blizny po samookaleczeniu.

Symptomy w sferze emocjonalnej:

- trudności w rozumieniu i wyrażaniu emocji przez dziecko,
- negatywny obraz siebie,
- negatywne myśli na temat siebie i innych,
- przygnębienie,
- strachliwość i agresja, gniew,
- problemy z samoregulacją emocji,
- oszołomienie, otępienie,
- brak poczucia bezpieczeństwa,
- smutek, apatia,
- stany lękowe,
- stany depresyjne.

Symptomy w sferze poznawczej:

- trudności w nauce – pojawiające się nagle,
- problemy z koncentracją, pamięcią,

- problemy z logicznym myśleniem,
- problemy z rozwiązywaniem problemów,
- trudności w ukończeniu zadanej pracy,
- nieodrabianie lekcji,
- nieprzygotowanie do zajęć czego efektem są gorsze oceny szkolne.

Symptomy w sferze behawioralnej:

- problemy z subordynacją oraz podporządkowaniem wobec obowiązujących reguł – obrażenie się, uciekanie z lekcji, negatywne interakcje z rówieśnikami oraz z nauczycielami,
- dziwne reakcje na chęć niesienia pomocy, nieufność,
- wycofanie,
- ogólna nieufność wobec ludzi,
- zachowania buntownicze i agresywne,
- problemy z komunikacją,
- sięganie po substancje psychoaktywne.

Objawy molestowania seksualnego:

- chroniczny ból,
- zaburzenia układu pokarmowego,
- migreny lub inne częste bóle głowy,
- komplikacje ginekologiczne,
- otarcia na wewnętrznej stronie ud,
- szok, lęk,
- niepokój,
- zagubienie,
- wyparcie traumatycznych przeżyć,
- wycofanie,
- poczucie wstydu,
- obwinianie się,
- nerwica lub ogólna nieufność wobec ludzi.

Zasady bezpiecznych relacji nauczyciele/pracownicy ośrodka – małoletni

Jesteś zobowiązany/a do utrzymywania profesjonalnej relacji z małoletnimi i każdorazowego rozważenia, czy Twoja reakcja, komunikat bądź działanie wobec małoletniego są adekwatne do sytuacji, bezpieczne, uzasadnione i sprawiedliwe wobec innych małoletnich.

Działaj w sposób otwarty i przejrzysty dla innych, aby zminimalizować ryzyko błędnej interpretacji Twojego zachowania.

ZACHOWANIA POZYTYWNE

1. W komunikacji z małoletnim zachowuj cierpliwości i szacunek.
2. Słuchaj uważnie małoletniego i udzielaj mu odpowiedzi adekwatnych do WIEKU I SYTUACJI.
3. W komunikacji z małoletnim staraj się, by Twoja twarz była na poziomie twarzy dziecka.
4. Zapewnij małoletnich, że jeżeli czują się niekomfortowo z jakimś zachowaniem, sytuacją, czy słowami mogą o tym powiedzieć Tobie lub wskazanej osobie (zgodnie z wew. Procedurami) i mogą oczekiwać reakcji/pomocy.
5. Doceniaj i szanuj wkład małoletnich w podejmowanie działań i traktuj ich równo (bez względu na płeć, orientację seksualną, sprawność/niepełnosprawność, status społeczny, etniczny, kulturowy, religijny i światopogląd).
6. Unikaj faworyzowania.
7. Szanuj prawo małoletniego do prywatności, a jeżeli musisz odstąpić od tej zasady, wyjaśnij mu to.
8. Podejmując decyzje dotyczące małoletniego poinformuj go o tym i staraj się brać pod uwagę jego oczekiwania.
9. Unikaj zbędnego ryzyka w pracy z małoletnim – sprawdzaj, czy sprzęt i otoczenie jest bezpieczne,
10. Zawsze bądź przygotowany na wyjaśnienie swoich działań wobec małoletnich,
11. Zachowaj szczególną ostrożność wobec małoletnich, którzy doświadczyli nadużycia i krzywdzenia, w tym seksualnego, fizycznego bądź zaniedbania. Takie doświadczenia mogą czasem sprawić, że dziecko będzie dążyć do nawiązania niestosownych, bądź nieadekwatnych fizycznych kontaktów z dorosłymi. W takich sytuacjach powinieneś reagować z wyczuciem, jednak stanowczo i pomóc małoletniemu zrozumieć znaczenie osobistych granic.

ZACHOWANIA NEGATYWNE

1. Nie wolno Ci zawstydząć, upokarzać, lekceważyć i obrażać małoletniego.
2. Nie wolno Ci krzyczeć na małoletniego w sytuacji innej niż wynikająca z jego bezpieczeństwa lub innych małoletnich.
3. Nie wolno Ci bić, szturchać, popychać ani w inny sposób naruszać nietykalność fizyczną małoletniego.
4. Nie wolno Ci nawiązywać z małoletnim jakichkolwiek relacji intymnych lub seksualnych (seksualne żarty, komentarze, gesty, udostępnianie treści erotycznych lub pornograficznych, bez względu na formę). Wszystkie ryzykowne sytuacje, które obejmują zauroczenie małoletnim przez pracownika lub pracownikiem przez małoletniego, muszą być zgłaszane dyrekcji. Jeśli jesteś ich świadkiem reaguj, ale z zachowaniem godność osób zainteresowanych.
5. Nie wolno Ci utrzymywać wizerunku małoletniego dla potrzeb prywatnych (filmowanie, nagrywanie głosu, fotografowanie). Dotyczy to także umożliwienia osobom trzecim utrwalenia wizerunków dzieci, jeśli dyrekcja nie została o tym poinformowana, nie wyraziła na to zgody i nie uzyskała zgód rodziców/opiekunów prawnych. Nie dotyczy to zdjęć dokumentujących dane wydarzenie zgodnie z art. 81 Ustawy z dnia 4 lutego 1994 r. o prawie autorskim i prawach pokrewnych.
6. Nie wolno Ci zapraszać małoletnich do swojego prywatnego domu/mieszkania ani spotykać się z nimi poza godzinami pracy. Jeśli zachodzi konieczność spotkania z małoletnimi poza godzinami pracy, musisz poinformować o tym dyrekcję, a rodzice i małoletni muszą wyrazić zgodę na taki kontakt.
7. Jeżeli utrzymujesz relacje towarzyskie lub rodzinne z rodzicami małoletniego (jeśli małoletni i rodzice są osobami bliskimi wobec pracownika) zachowuj poufność wszystkich informacji dotyczących innych dzieci, ich rodziców oraz opiekunów.
8. Nie wolno Ci proponować małoletnim alkoholu, wyrobów tytoniowych ani nielegalnych substancji, jak również używać ich w ich obecności.
9. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań/sytuacji ze strony innych dorosłych lub dzieci, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postąp zgodnie z procedurą interwencji opisaną w POLITYCE.
10. Nie wolno Ci wchodzić w relacje jakiegokolwiek zależności wobec małoletniego lub jego rodziców. Nie wolno Ci zachowywać się w sposób mogący sugerować innym istnienie takiej zależności i prowadzący do oskarżeń o nierówne traktowanie bądź czerpanie korzyści majątkowych i innych.
11. Nie podejmuj innego niż niezbędny kontakt fizyczny z dzieckiem.
12. Istnieją jednak sytuacje, w których fizyczny kontakt z dzieckiem może być stosowny i spełnia zasady bezpiecznego kontaktu: jest odpowiedzią na potrzeby dziecka w danym momencie, uwzględnia WIEK DZIECKA, etap rozwojowy, płeć, kontekst kulturowy i sytuacyjny.

13. Nigdy nie dotykaj małego w sposób, który może być uznany za nieprzystojny lub nieodpowiedni.
14. Kieruj się zawsze swoim profesjonalnym osądem, słuchając, obserwując i odnotowując reakcję dziecka, pytając je o zgodę na kontakt fizyczny (np. przytulenie) i zachowując świadomość, że nawet przy Twoich dobrych intencjach taki kontakt może być błędnie zinterpretowany przez małego lub osoby trzecie.
15. Kontakt fizyczny z dzieckiem nigdy nie może być niejawny bądź ukrywany, wiązać się z jakąkolwiek gratyfikacją ani wynikać z relacji władzy.
16. Nie wolno Ci ujawniać informacji wrażliwych dotyczących małego wobec osób nieuprawnionych, w tym wobec innych małych. Obejmuje to wizerunek dziecka, informacje o jego/jej sytuacji rodzinnej, ekonomicznej, medycznej, opiekuńczej i prawnej.
17. Nie wolno Ci zachowywać się w obecności małych w sposób nieodpowiedni. Obejmuje to używanie wulgarnych słów, gestów i żartów, czynienie obraźliwych uwag, nawiązywanie w wypowiedziach do aktywności bądź atrakcyjności seksualnej oraz wykorzystywanie wobec małego relacji władzy lub przewagi fizycznej (zastraszanie, przymuszanie, groźby).
18. Jeżeli będziesz świadkiem jakiegokolwiek z wyżej opisanych zachowań/sytuacji ze strony innych dorosłych lub małych, zawsze poinformuj o tym dyrektora lub postępuj zgodnie z procedurą interwencji opisaną w POLITYCE.

NOTATKA SŁUŻBOWA

.....
Nauczyciel, funkcja

.....
Data zdarzenia:

Osoby uczestniczące w zdarzeniu:

.....
.....
.....

Krótki opis sytuacji (zdarzenia):

.....
.....
.....
.....

Wnioski, ustalenia:

.....
.....
.....
.....

Działania, kroki podjęte przez nauczyciela:

.....
.....
.....
.....

.....
(data i podpis osoby sporządzającej notatkę)

Radom, ...

Na podstawie art. 22c ust. 1 pkt 5 ustawy z dnia 13 maja 2016 r. o przeciwdziałaniu zagrożeniom przestępczością na tle seksualnym i ochronie małoletnich (Dz. U. z 2024r., poz. 560 ze zm.) oraz § 15 ust.5 Polityki Ochrony Małoletnich obowiązujących w Radomskim Ośrodku Doskonalenia Nauczycieli

WYZNACZAM

Panią Aurelię Michałowską do pełnienia funkcji Koordynatora do przygotowania personelu Radomskiego Ośrodka Doskonalenia Nauczycieli w Radomiu do stosowania Standardów Ochrony Małoletnich wraz z Polityką Ochrony Małoletnich.

.....
(pieczęć i podpis dyrektora ośrodka)

ANKIETA MONITORUJĄCA

	Tak	Nie
Czy znasz standardy ochrony dzieci przed krzywdzeniem obowiązujące w placówce, w której pracujesz?		
Czy znasz treść dokumentu <i>Polityka ochrony małoletnich</i> ?		
Czy potrafisz rozpoznawać symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy wiesz, jak reagować na symptomy krzywdzenia dzieci?		
Czy zdarzyło Ci się zaobserwować naruszenie zasad zawartych w Polityce ochrony małoletnich przez innego pracownika?		
a) Jeśli tak – jakie zasady zostały naruszone? (odpowiedź opisowa)		
b) Czy podjąłeś/aś jakieś działania: jeśli tak – jakie, jeśli nie – dlaczego? (odpowiedź opisowa)		
Czy masz jakieś uwagi/wnioski/sugestie dotyczące Polityki ochrony małoletnich ? (odpowiedź opisowa)		

SPRAWOZDANIE Z MONITORINGU STOSOWANIA STANDARDÓW OCHRONY MAŁOLETNI

1. Nazwa i adres siedziby jednostki oświatowej:

**Radomski Ośrodek Doskonalenia Nauczycieli, 26-600 Radom,
ul. Słowackiego 17**

2. Imię i nazwisko, stanowisko osoby sporządzającej sprawozdanie:

.....

3. Wykaz czynności podjętych przez osobę sporządzającą sprawozdanie oraz imiona, nazwiska i stanowiska osób biorących udział w tych czynnościach:

.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....
.....

4. Data rozpoczęcia i zakończenia sprawdzenia:

.....
.....
.....

5. Przedmiot i zakres sprawdzenia:

.....
.....
.....

6. Opis stanu faktycznego stwierdzonego w toku sprawdzenia oraz inne informacje mające istotne znaczenie dla oceny zgodności podejmowanych czynności z regulacjami dotyczącym przestrzegania standardów ochrony małoletnich:

.....
.....
.....
.....
.....

